

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ Ι'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 14 ΜΑΪΟΥ 1932

ΑΡΙΘ. 20

ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΟΥ ΕΦΗΜΕΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΜΑΚ. ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ καταξιώσας ἡμᾶς νὰ ἴδωμεν τὴν πρώτην συγκέντρωσιν ταύτην τῶν εὐλαβεστάτων ἐφημερίων τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγιοτάτης Ἀποστολικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς διασκέψεως ἐπὶ ζητημάτων ὑψίστης σπουδαιότητος, ἀναφερομένων εἰς τὴν ἐφημεριακὴν καὶ γενικῶς τὴν πνευματικὴν αὐτῶν δρασιν. Θ' ἀπετέλει ἀληθῶς καθυστέρησιν ἐκ μέρους τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου ἰδίως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς τὸ νὰ μὴ ἀνταποκριθῇ εἰς τὴν πανταχόθεν προβαλλομένην καὶ ζωηρῶς προκύπτουσαν ἀνάγκην τῆς ὑπὲρ τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος πνευματικῆς δράσεως καὶ δὴ μετὰ τὴν ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος γενομένην ὑπόδειξιν τῶν γενικῶν γραμμῶν καὶ τῆς κατευθύνσεως τοιαύτης δράσεως.

Τὸ σκοπούμενον εἶναι πῶς ἡμεῖς οἱ κληρικοὶ ἐκπληροῦντες τὰ ἡμέτερα καθήκοντα θὰ καταστήσωμεν τὰ πιστὰ τῆς Ἐκκλησίας τέκνα ζῶντα μέλη τοῦ θεοανθρωπίνου οργανισμοῦ αὐτῆς. Διότι τὸ ἔργον τῆς Ἐκκλησίας δὲν πρέπει νὰ διεξάγεται κατὰ τρόπον τοιοῦτον ὥστε οἱ εἰς αὐτὴν ἀνήκοντες νὰ ἔχωσι μᾶλλον ἐξωτερικὴν πρὸς αὐτὴν σχέσιν. Πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ὁ ἐσωτερικὸς οργανικὸς σύνδεσμος, ἡ στενὴ ἐκείνη ἔνωσις, ἣτις μόνη δύναται ν' ἀνταποκρίνηται πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς Ἐκκλησίας, ὡς «σώματος» τοῦ Χριστοῦ, τ. ἔ. ὡς ζῶντος πνευματικοῦ οργανισμοῦ. Διότι ὁ Ἀπ. Παῦλος καλεῖ τὴν Ἐκκλησίαν «σῶμα» Χριστοῦ, οὐχὶ ἐν μεταφορικῇ, ἀλλ' ἐν πραγματικῇ ἔννοια, τοὺς δὲ πιστοὺς μέλη τοῦ σώματος τούτου, μέλη ζῶντα καὶ πραγματικά. Μόνον δὲ ἡ ἕνωσις τοιούτων μελῶν καὶ τοιαύτης ἐνώσεως αὐτῶν μετὰ τοῦ «σώματος» τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δύναται νὰ προκαλῆ τὴν ἐκδήλωσιν ἀληθοῦς καὶ πραγματικῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας, χάριν αὐτῶν πάλιν τῶν μελῶν αὐτῆς.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἰδρύσας τὴν Ἐκκλησίαν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς τῶν ἀνθρώπων σωτηρίας καὶ αἰώνιου ζωῆς. Ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι ἀόρατον καὶ ἀφηρημένον ἴδρυμα, ἀλλὰ ζῶν καὶ ἐπὶ τῆς γῆς οργανισμὸς, ἐπομένως ὁ σκοπὸς αὐτῆς ἐπιτυγχάνεται καὶ διὰ τῆς ἀοράτως μὲν ἐνεργούσης θείας χάριτος ἀλλὰ καὶ δι' ὁρατῶν ἐνεργειῶν τῶν ὁργάνων καὶ τῶν μελῶν αὐτῆς. Ὡς τοιαύτη ἡ Ἐκκλησία ἐκτὸς τῆς ἀποκαλυφθείσης ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος ἀληθείας, τῆς ἀποτελούσης τὸ περιεχόμενον τῆς πίστεως, εἶχεν ἀνάγκην εἰδικῶν λειτουργῶν, πεποικι-

σμένων διὰ θείας δυνάμεως, τῆς παρεχομένης διὰ τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἱεροσύνης, πρὸς φωτισμὸν τῶν ἀνθρώπων διὰ τῆς διδασκαλίας, πρὸς ἀναγέννησιν αὐτῶν διὰ τῶν ἁγιαστικῶν μέσων καὶ πρὸς ἠθικὴν τελείωσιν αὐτῶν, διὰ τῆς ποιμαντικῆς δράσεως. Οὕτως ἠδύνατο τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας νὰ συνδεθῶσιν εἰς ἓν ὁργανικὸν σύνολον καὶ καθοδηγηθῶσι πρὸς σωτηρίαν, διὰ τῶν λειτουργῶν αὐτῆς, τῶν Ἐπισκόπων καὶ Προσβυτέρων, τῶν πνευματικῶν ποιμένων τοῦ πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας Ποιμένες καὶ ποιμαίνοντες, βαθυτάτην ἔχοντες τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν, πλήρη αὐταπάρησιν καὶ ἀπεριόριστον ὑπακοὴν εἰς τὸ ἅγιον τούτου θέλημα, ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἀμοιβαίαις σχέσεσι δέον νὰ αἰσθάνωνται ὅτι εἶναι μέλη ἐνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ πνευματικοῦ οργανισμοῦ κεφαλὴν ἔχοντος αὐτὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ ἐμψυχωτὴν τὸ Πανάγιον Πνεῦμα. Οἱ πιστοὶ δέον νὰ βλέπωσιν ἐν τῷ προσώπῳ τῶν ποιμένων τοὺς ἀγαπητοὺς διδασκάλους καὶ ὁδηγούς, εἰς οὓς ἀνεπιφιλῶτως νὰ ἔχωσι πᾶσαν ἐμπιστοσύνην ἐν τοῖς πνευματικοῖς, οἱ δὲ ποιμένες θείου ζήλου ἐμφοροῦμενοι νὰ εἶναι στύλοι ἀκλόνητοι τῆς εὐσεβείας, ἔτοιμοι νὰ θυσιάσωσιν οὐχὶ ἀπλῶς πᾶν ὅ,τι ἔχουσι ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν χάριν τῆς πίστεως καὶ τῆς εὐσεβείας, ζῶντες τὴν ζωὴν τοῦ ποιμνίου καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ νυχθημερὸν μεριμνῶντες, εἰς τὴν προκοπὴν αὐτοῦ καὶ τὴν σωτηρίαν πάσας τὰς δυνάμεις ἀφιερῶντες. Τοιαύτη ἐσωτερικὴ ἔνωσις ποιμαίνοντων καὶ ποιμαينوμένων ἀπετέλεσε πάντοτε τὴν βάσιν τῆς ἀκμῆς τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, καὶ τῶν μεγάλων ἐκδηλώσεων τῆς εὐσεβείας. Διὰ νὰ μὴ ἀπομακρυνθῶμεν εἰς πολὺ προγενεστέρας ἐποχάς, ἀρκεῖ νὰ ἐνθυνηθῶμεν τοὺς χρόνους τῆς Τουρκικῆς τυραννίας διὰ νὰ ἴδωμεν ὅτι κύριος παράγων τῆς ζωῆς τοῦ ἡμετέρου ἔθνους ὑπῆρξεν ἡ ἀγία αὐτοῦ Μήτηρ, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία. Εἰς τὸν πρὸς αὐτὴν στενὸν σύνδεσμον καὶ τὴν ἐσωτερικὴν ἔνωσιν ὀφείλεται τὸ ἱστορικὸν θαῦμα τῆς διασώσεως τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ ὑπὸ τὴν ἀπηνεστάτην τῶν ἀγρίων μουσουλμάνων κατακτητῶν δεσποτείαν καὶ τῆς ἀπολυτρώσεως αὐτοῦ. Οἱ Ἐπίσκοποι καὶ οἱ Ἱερεῖς ὑπῆρξαν οἱ ἀπόλυτοι καὶ ὅλως ἀνιδιοτελεῖς ρυθμιστὰί τῆς ζωῆς τοῦ λαοῦ, οἱ ἐνθουσιώδεις διδάσκαλοι αὐτοῦ καὶ οἱ πεφωτισμένοι ὁδηγοί, οἱ ἠρωϊκοὶ ἀγωνισταὶ καὶ οἱ ἐνδοξοὶ πρωτομάγιστρος ἐν παντὶ ἀγῶνι ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας. Ὁ δὲ λαὸς ἦτο τελείως ἀφωτισμένος εἰς τὴν ἀγίαν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς ποιμένας αὐτῆς.

Λυστυχῶς ἡ μεγάλη ἐκείνη ἱστορικὴ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν δὲν διεξήχθη ἀνευ βλάβης τῆς πνευματικότητος αὐτῆς, ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως δὲ

και εξης ο λαος ευρέθη εξωτερικώς μάλλον προς αυτήν συνδεδεμένος, αδιαφορών προς αυτήν ή και απομακρυνόμενος απ' αυτής, υπό την επίδρασιν διαφόρων ιδεών. Τ' αποτελέσματα τούτου; εξωτερικώς προς την 'Εκκλησίαν σχέσεως ή αποξενώσεως απ' αυτής του λαού υπήρξαν δυσάρεστα, ουδ' είναι του παρόντος λεπτομερώς ν' αναγράφωμεν αυτά. Βεβαίως ο λαος κατά βάθος μένει θρησκευτικώς και παρατηρείται τελευταίως ευχάριστος προς την θρησκείαν στροφή, άλλ' ακριβώς κατά την κρίσιμον ταύτην ιστορικήν στιγμήν είναι ανάγκη νά καταβληθῆ και εκ μέρους της 'Εκκλησίας πάσα προσπάθεια χρησιμοποίησης των πνευματικῶν αὐτῆς δυνάμεων ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.

Ἀναμφιβόλως δὲ τὴν σπουδαιότεραν καὶ σημαντικωτέραν αὐτῆς δύναμιν ἀποτελεῖ ὁ ἱερός ἐφημεριακὸς Κλήρος, δυνάμενος ν' ἀσκήσῃ, ὑπὸ τὴν χειραγωγίαν τῆς Ἱεραρχίας, καὶ πάλιν τὴν εὐεργετικὴν ἐπὶ τοῦ λαοῦ ἐπίδρασιν τῆς 'Εκκλησίας καὶ νά καταστήσῃ τὰ μέλη αὐτῆς πραγματικὰ καὶ ζῶντα μέλη τοῦ ζῶντος πνευματικοῦ τῆς 'Εκκλησίας ὀργανισμοῦ. Ἰσως στερεῖται ὁ ἐφημεριακὸς Κλήρος τῶν μεγάλων πνευματικῶν ἐφοδίων, ἅτινα σήμερον ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ὄντως μεγάλης καὶ ὑψηλῆς αὐτοῦ ἀποστολῆς. Ἄλλ' ὅταν ὑπάρξωσι τὰ ἐφόδια τῆς ζωῆς πίστεως, τῆς αὐταπαρνήσεως, τοῦ ἱεροῦ ἐνθουσιασμοῦ, ὁ ἐφημεριακὸς Κλήρος δύναται νά καταστή ἱκανὸς πρὸς τοιαύτην ἀποστολήν. Ὑπὸ χειροτέρας συνθήκας διατελῶν ἄλλοτε ὁ ἐφημεριακὸς Κλήρος, διωκόμενος, ταλαιπωρούμενος καὶ γυμνητευόμενος, ἐθανματούργησεν. Ἀσφαλῶς δὲν ὑπῆρξαν καλύτεραι αἱ περιστάσεις ὑφ' αἷς τότε τόσον λαμπρῶς εἰργάσθη, ὅπου ἐξεδήλωε τὴν φλόγα τῆς πίστεως καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ τὴν ἄπειρον ἀγάπην εἰς ἐκάστην λεπτομέρειαν τῆς δράσεώς του. Ὅταν λοιπὸν καὶ πάλιν ὁ ἱερός ἐφημεριακὸς Κλήρος ἀνανεώσῃ τὰ τοιαῦτα προσήκοντα εἰς αὐτὸν ἐφόδια, θ' ἀποβῆ ἡ μεγάλη καὶ ζωογόνος τῆς 'Εκκλησίας πνευματικὴ δύναμις. Διότι δὲν εἶναι ἡ παιδεία καὶ ἡ μεγάλη μόρφωσις, δι' ὧν ὁ κληρικὸς καθίσταται ἱκανὸς πρὸς τὴν ἀποστολήν αὐτοῦ. Τοιοῦτον καθιστῶσιν αὐτὸν κυρίως ἡ ζῶσα χριστιανικὴ πίστις, ἡ ἠθικὴ καθαρότης, ἡ ἀγνή καὶ ἱεροπρεπὴς ζωὴ καὶ διαγωγή, ἡ βαθυτάτη συναίσθησις τοῦ ὅτι εἶναι ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς 'Εκκλησίας, ἱεροουργὸς θεῶν Μυστηρίων, διδάσκαλος καὶ ποδηγέτης τοῦ λαοῦ, ὅστις ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ βλέπει εἰς ἐκάστην στιγμήν τὸν Θεὸν καὶ τὴν 'Εκκλησίαν, ἡ συναίσθησις ὅτι ἐκάστη πράξις αὐτοῦ καὶ ἐνέργεια, ἕκαστος λόγος δύναται ν' ἀποβῆ εἰς σωτηρίαν ἢ εἰς ἀπώλειαν τοῦ λαοῦ, εἰς δόξαν ἢ εἰς βλασφημίαν τοῦ ἁγίου ὀνόματος τοῦ Θεοῦ.

Ἀκριβῶς δὲ ὅπως ὑπομνησθῶσι ταῦτα εἰς τὸν εὐλαβέστατον ἐφημεριακὸν Κλήρον τῆς καθ' ἡμᾶς Ἁγιοπλάτης καὶ Ἀποστολικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ὅπως οὗτος ἀνανεώσῃ ἐν ἑαυτῷ καὶ ἀναζωογονήσῃ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ὑψίστης αὐτοῦ ἀποστολῆς συνεκαλέσαμεν τὸ Συνέδριον τοῦτο. Ἐν αὐτῷ θ' ἀκουσθῶσιν αἱ γνώμαι τῶν ἐφημεριῶν ἐπὶ ζητημάτων τῆς δράσεως αὐτῶν ὡς λειτουργῶν καὶ ὡς διδασκάλων καὶ θρη-

σκευτικῶν ὁδηγῶν τοῦ λαοῦ, ὡς πνευματικῶν καὶ κοινωνικῶν παραγόντων. Τὰ καθήκοντα δὲ τῶν ἐφημεριῶν ἐξεταζόμενα ὑπ' αὐτῶν τῶν ἐφημεριῶν ἀποτελοῦσι τὰ θέματα τοῦ παρόντος Συνεδρίου. Προδρόμος ἐπομένως εἶναι ἡ σπουδαιότης τῶν θεμάτων τούτων, διότι ἐκ τῆς εὐσυνειδήτου καὶ ἀκριβοῦς ἐκτελέσεως τῶν καθηκόντων τῶν ἐφημεριῶν ἐξαρτᾶται ἡ παρὰ τοῖς πιστοῖς ἐνίσχυσις καὶ ἀναζωογόνησις τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθηματος, ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ ἀνάνηψις αὐτῶν. Ὁ ἱερεὺς ὡς λειτουργὸς καὶ ἐν γένει ὡς δρῶν ἐν τῷ ναῷ δεόν νά αἰσθάνηται καὶ νά ἐκδηλοῖ τὴν ἱερότητα καὶ ἁγιότητα τῶν ὑπ' αὐτοῦ τελουμένων, ὅπως ἀπῆ ἀνάλογον ἐπὶ τῶν πιστῶν πνευματικὴν ἐπίδρασιν, ὅπως πείθῃ αὐτοὺς περὶ τῆς σωτηριώδους σημασίας καὶ τῆς ἐννοίας αὐτῶν. Ὑπάρχουσι σήμερον πιστοί, οἵτινες δὲν θεωροῦσιν ἀπαραίτητον τὸν τακτικὸν ἐκκλησιαστικόν, τὴν τακτικὴν μετοχὴν εἰς τὰς ἱερὰς τελετὰς καὶ τὴν τακτικὴν μετέληψιν τῶν ἀχράντων Μυστηρίων. Καὶ ὅμως θεωροῦσιν ἑαυτοὺς καλοὺς χριστιανούς! Ἀναμφιβόλως ὁ διαφωτισμὸς αὐτῶν καὶ ἡ ἐκ μέρους τῶν ἐφημεριῶν ἱεροπρεπὴς ἐκτέλεσις τῶν λειτουργικῶν καθηκόντων μεγάλως δύναται νά συντελέσῃ εἰς μεταστροφήν τῶν καλῶν τούτων χριστιανῶν καὶ νά ἐκλύσῃ αὐτοὺς πρὸς τὸν ναόν. Ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ ναῷ εὐρισκόμενος καὶ δὴ ἐν τῷ Ἁγίῳ Βήματι δὲν πρέπει νά λησμονῆ ὅτι εὐρίσκειται εἰς τὰ Ἁγία τῶν Ἁγίων, ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Ὑψίστου, τὸ αἶσθημα δὲ τοῦτο τῆς ἀπολύτου εὐλαβείας δεόν νά ἐμβάλῃ καὶ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν πιστῶν.

Ἄλλὰ τούτους δεόν νά γνωσῇ καὶ ἐκτὸς τοῦ ναοῦ, ἐν τῇ οἰκογενείᾳ. Μόνον ἐφ' ὅσον ὁ ἱερεὺς εἶναι συνδεδεμένος πρὸς τὴν χριστιανικὴν οἰκογένειαν δύναται νά μεταγγίσῃ εἰς αὐτὴν τὸ γνήσιον πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτοῦ νά μεταδώσῃ. Ὡ, ὁδηγὸς ψυχῶν δεόν νά εἶναι ὁ πνευματικὸς παραστάτης τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου, ὁ παρήγορος εἰς τὰς θλίψεις τῆς οἰκογενείας καὶ ὁ πρῶτος βοηθὸς εἰς τὰς ἀνάγκας αὐτῆς, ὁ εἰσηνευτὴς εἰς περιπτώσεις ἀνωμαλιῶν, ὁ καθοδηγητὴς καὶ διδάσκαλος. Ὁ ἐφημεριῶς δὲν πρέπει ν' ἀποβλέπῃ πρὸς ἑαυτὸν ὡς πρὸς ἀπλοῦν τελετουργόν καὶ ν' ἀναμένῃ τὴν οἰκογένειαν μόνον διὰ τελετουργικὰς πράξεις. Τοῦναντίον δεόν νά παρακολουθῆ μετὰ πατρικοῦ καὶ εὐκριννοῦς ἐνδιαφέροντος τὴν χριστιανικὴν οἰκογένειαν, ν' ἀγαθῶς αὐτῆς τὸν βίον ἐν πάσαις ταῖς λεπτομερείαις καὶ νά ὁδηγῆ αὐτὴν πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστόν, νά κλαίῃ μετὰ κλαίωντων καὶ νά χαίρῃ μετὰ χαίρόντων.

Ἄλλ' εὐρύτερον ἔτι ὁ ἱερεὺς ἔχει ἀποστολήν μεγάλην ἐν τῇ κοινωνίᾳ διὰ τῆς ἐνορίας, εἰς ἣν εἶναι τεταγμένος. Δεόν νά μετέχῃ τοῦ κοινωνικοῦ βίου ἀπὸ πάσης πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἐπόψεως, πρωτοστατῶν ἰδίως τῆς φιλανθρωπικῆς κινήσεως καὶ τῆς βοήθειας τῶν πτωχῶν καὶ ὁρφανῶν, ἐπισκεπτόμενος καὶ συντρέχων τοὺς ἀσθενεῖς καὶ τοὺς ἐν φυλακαῖς ἐνορίτας του, δίδων πρῶτος αὐτοῖς τὸ παράδειγμα τῆς φιλαλληλίας καὶ τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης, μεριμνῶν περὶ παντὸς κοινωνικοῦ ζητήματος, σχέσιν ἔχοντος

πρὸς τὴν πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν ζωὴν, καθιστάμενος οὕτω σπουδαῖος παράγων πάσης κοινωνικῆς κινήσεως. Ἡ σύγχρονος Ἑλληνικὴ κοινωνία παρουσιάζει ὠρισμένας ἀνάγκας, αἷς ὁ ἐφημέριος, ἔχων ἐν ἑαυτῷ ζῶσαν πίστιν καὶ ὑπὸ ἱεροῦ κατεχόμενος ἐνθουσιασμοῦ, δύναται νὰ ἱκανοποιηθῇ.

Πρόδηλος εἶναι ἡ σπουδαιότης καὶ ἡ σημασία καὶ ἄλλων μὲν τρόπων τῆς ἱερατικῆς δράσεως ἰδίᾳ δὲ τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἑξομολογήσεως. Τοῦτου ἡ παραμέλησις ἢ ἡ κακὴ διεξαγωγή ἐκ μέρους τῶν ἐφημερίων συνετέλεσε, δυστυχῶς, εἰς τὴν παρατηρουμένην σήμερον ἐξωτερικὴν σχέσιν τῶν πιστῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ἢ εἰς τὴν ἀπ' αὐτῆς ἀπομάκρυνσιν καὶ ἀποξένωσιν. Εἶναι αὐτόχρομα ἐγκληματικὴ ἢ κακὴ συνήθεια τοῦ ν' ἀναγινώσκῃ ἄλλην συγχωρητικὴν εἰρήν ὁ ἱερεὺς ἐπὶ τοῦ μέλλοντος νὰ κοινωνήσῃ τῶν ἀχράντων Μυστηρίων. Διότι ἐμβάλλει εἰς αὐτὸν τὴν ἰδέαν ὅτι δύναται νὰ ἁμαρτάνῃ ἐλευθέρως καὶ νὰ συγχωρῆται ἀνευ συντριβῆς καὶ μετανοίας, μὲ τὴν ἀπλήν ἐκείνην εὐχὴν, νὰ καθίσταται ἄξιος τῆς κοινωνίας τοῦ Μυστηρίου τῶν Μυστηρίων, τῆς ἐνώσεως μετὰ τοῦ Θεοῦ! Τοῦτο ἀποτελεῖ τελείαν παραγνώρισιν τῆς σημασίας τῶν Μυστηρίων τῆς Μετανοίας, Ἑξομολογήσεως καὶ θείας Εὐχαριστίας καὶ διαστορφήν αὐτῶν, ἀλλὰ ταυτοχρόνως καὶ στερεῖ τὴν Ἐκκλησίαν τῶν σπουδαιότερων μέσων τῆς εὐεργετικῆς ἐπιδράσεως ἐπὶ τῶν ψυχῶν τῶν πιστῶν, ἀποτελεῖ τὸ σπουδαιότερον κώλυμα τοῦ νὰ θρησκειῶσιν ἐν ἐπιγνώσει καὶ ν' ἀπολαύωσι τῶν ἁγιαστικῶν μέσων τῆς σωτηρίας καὶ αἰωνίου ζωῆς. Διὰ τοῦτο ἡ ἐμπεριστατωμένη ἔρευνα τοῦ ζητήματος τούτου καὶ ἡ μελέτη τῶν συγχρόνων ἑλλείψεων καὶ δυσχερειῶν τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἑξομολογήσεως, παρὰ τῶν ἐχόντων ἄμεσον πείραν τούτων, ἀποτελεῖ ἐν τῶν σπουδαιότερων θεμάτων τοῦ Συνεδρίου.

Ἄλλο θέμα κεφαλαιῶδες αὐτοῦ ἀποτελεῖ ἡ μελέτη τῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς καταστάσεως τῆς συγχρόνου ἑλληνικῆς κοινωνίας καὶ ἡ ὑπόδειξις τῶν μέσων τῆς διορθώσεως αὐτῆς. Τὸ θέμα τοῦτο ἀναφέρεται εἰς τὴν καθόλου δράσιν τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου, ὡς ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας ἢ εἰς ἀποστολὴν ἐκτείνεται εἰς ἀλέοργανον πεδῖον κοινωνικῆς ζωῆς. Εἶναι θέμα ἐπικαιρότατον, οὐτινος ἡ μελέτη θὰ κατατοπίσῃ τὸν ἱερὸν ἐφημεριακὸν Κλήρον εἰς τὸ σύγχρονον θρησκευτικὸν καὶ ἠθικὸν περιβάλλον τῆς ἐν ἡ ἐργάζεται κοινωνίας καὶ θὰ ἐνισχύσῃ τὸν πόθον αὐτοῦ καὶ τὸν ζῆλον ὅπως ἐργασθῇ διὰ τὸ καλὸν τῆς κοινωνίας, διὰ τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτῆς ἐξύψωσιν.

Πάντως τὰ θέματα ταῦτα ἀπασχόλησαν ἤδη κατὰ μέρος, ἀν μὴ πάντας, ἀλλ' ἱκανοὺς τῶν ἡμετέρων ἐφημερίων. Ἀλλὰ δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι μεγάλην θὰ προσεξήσῃ τὴν ὠφέλειαν ἡ ὁμαδικὴ αὐτῆ ἐμφάνισις τοῦ ἱεροῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἢ κοινὴ μελέτη τῶν θεμάτων καὶ ἡ ψυχικὴ ἐπαφὴ τῶν ἐφημερίων. Πιστεύομεν δὲ ὅτι θὰ τονωθῇ οὕτω τὸ φρόνημα αὐτῶν ὡς ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὅθεν κηρύσσοντες τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ἀ' Συνεδρίου τοῦ Ἑφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Ἀρχιε-

πισκοπῆς Ἀθηνῶν ἐπικαλούμεθα ἐπὶ πάντας τὴν εὐλογίαν καὶ τὸν ἄνωθεν φωτισμὸν τοῦ οὐρανοῦ Πατρὸς τῶν φώτων, πρὸς πλήρη ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς συγκλήσεως αὐτοῦ, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινωνίας.

ΚΟΜΟΥΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Ἡ στατιστικὴ τῆς θρησκευτικότητος ἐν τῇ κομμουνιστικῇ Ρωσσίᾳ καὶ τὸ ζήτημα τῆς εὐθύνης τῆς τσαρικής ρωσσοικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ μεγάλη στρατηγικὴ τῶν Κομμουνιστῶν ἀνέχεται τὴν θρησκείαν τῶν ἐγγλέκων. καθ' ἕν χρόνον ἀνατρέφει γενεὰν παιδίων ἀγνοούντων τὸν Θεόν. Καυχόνται, ὅτι ἡ θρησκεία θὰ ἀποθάνῃ μετὰ τῆς παλαιᾶς γενεᾶς, ἀναμφιδόλως δὲ ἡ πνευματικὴ ἐρήμωσις μεταξὺ παιδίων καὶ νεολαίας διεξάγεται ἀπεργκτοῦ. Δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἄλλως τὸ πρᾶγμα: ἑκατομμύρια ρωσσοπαίδων ἐν τοῖς ὁποῖσις ἐμφυτεύεται μίσος καὶ πόλεμος κατὰ τῆς θρησκείας καὶ παντὸς συνυπονοουμένου θὰ διέλθωσι τὴν ζωὴν των θαθῶς ἐπηρεασμένοι καὶ ἐπηρεάζοντες ἄλλους διὰ τῶν αὐτῶν παθῶν.

Ἡ «Πράβδα» εἰς ἕν ἄρθρον δημοσιευθὲν τὸν Δεκέμβριον (16) τοῦ 1930 ὑπὸ τὸν τίτλον «θρησκευτικότης καὶ ἀντιθρησκευτικότης τῶν ἐργατῶν τῆς Μόσχας» παρέχει μερικὰ γεγονότα λίαν ἐνδεικτικὰ ἐκείνου, ὅπερ λαμβάνει χώραν. Ἀναφέρει μελέτην διεξαχθεῖσαν ἐν Μόσχᾳ κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1929 μεταξὺ 12,000 ἐργατῶν τῶν εὐρυτέρων ἐργοστασιῶν καὶ ἀτυμύλων ἐν Μόσχᾳ. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐρεῦνης ἔλαβε 3000 ἀπαντήσεις εἰς ἀνόνομα ἐρωτήματα, ἅτινα ἐξαπέστειλεν. Αἱ πληροφορίαι, αἵτινες περιέχονται ἐν αὐταῖς, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ συγγραφέως εἶνε «χαρακτηριστικαὶ διὰ τὸ προλεταριάτον τῆς Μόσχας».

Ἐκ τῶν 3,000 ἐργατῶν, ἀνηκόντων καὶ μὴ εἰς τὸ κόμμα, 88.8% ἐδῆλωσαν ἑαυτοὺς ἀπίστους καὶ 11.2% ὁμολόγησαν ὅτι πιστεύουν εἰς Θεόν. Ἐκ τῶν μὴ ἀνηκόντων εἰς τὸ κόμμα ἐργατῶν 84.1% ἐδηλώθησαν ἄθεοι, ἐκ δὲ τῶν ἀνηκόντων εἰς τὸ κόμμα 98.9%. Ἡ ἀναλογία τῶν πιστευόντων μεταξὺ τῶν γυναικῶν ἀνῆλθεν εἰς 21%. Αἱ προκεχωρημένοι ἡλικίας ἀπέδωκαν ἄνω τῶν 40%. Οὐδεὶς ὢν Κομμουνιστὴς ὁμολόγησεν ὅτι θρησκεύει. Ὁ κάτωθι πίναξ δεικνύει τὸν μέγαν θαθμὸν τῆς μολύνσεως ὑπὸ τῆς ἄθεϊας μεταξὺ τῶν νεωτέρων ἐργατῶν

Ἡλικία	ἀναλογία πιστευόντων
μέχρι τοῦ 22	2.7
ἀπὸ τοῦ 22—29	4.6
ἀπὸ τοῦ 30—39	10.1
ἀπὸ τοῦ 40—49	22.4
ἀπὸ τοῦ 50 καὶ ἄνω	35.1

Ἡ ἀναλογία τῶν πιστευόντων μεταξὺ τῆς μὴ ἀνηκούσης εἰς τὸ κόμμα νεολαίας μέχρι 22 ἐτῶν ἡλικίας ἐσημείωσε 4.8%. Ἄνδρες ἀπετέλουν τὰ 7.3% πιστῶν (κομμουνισταὶ καὶ ἐργάται μὴ ἀνήκοντες εἰς τὸ κόμμα λαμβανόμενοι ὁμοῦ) γυναῖκες τὰ 20.5%. Οἱ ἀντίστοιχοι ἀριθμοὶ διὰ μόνους τοὺς μὴ ἀνήκοντας

εις τὸ κόμμα ἐργάτας εἶνε ἄνδρες 10, 6 οιο, γυναίκες 27, 1 οιο. Οἱ μὴ ἀνήκοντες εἰς τὸ κόμμα ἄθεοι ἐδήλωσαν, ὅτι 38, 9 οιο ἐξ αὐτῶν ἐγένοντο ἄθεοι πρὸ τῆς κομμουνιστικῆς ἐπαναστάσεως καὶ 61, 1 οιο μετ' αὐτήν. Περισσότεροι ἄνδρες (45, 5 οιο) ἐπαύσαν νὰ πιστεύουν εἰς Θεὸν πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἢ γυναικες (24, 8 οιο).

Ἐπειδὴ ἡ προσκλήσις εἰς τὴν θρησκευτικὴν ἐξάνη, ὅτι ἐλαττοῦται ἐπ' ὅσον ἀξάνουν τὰ ἡμερομίσθια αἱ κομμουνισταὶ ἰσογρηθήσαν ὡς «βαλάντις» τῆς ἡλικίης ἐνημερίως τῆς ἐργαζομένης τάξεως καὶ ἰσοῦς καλλιτέρευσις τῆς θέσεώς των διὰ τῆς προμηθείας τῶν ἐπιτηδείων καὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν τιμῶν, τὰ ἴποια γίνονται νῦν ὑπὸ τὴν διαύθυνσιν τοῦ Κομμουνιστικοῦ Κόμματος, ἀποταλοῦν τὰ σπουδαιότατα ὄπλα κατὰ τῆς θρησκείας». Ἐξητήθη ὡσαύτως ὁ καθορισμὸς τῆς σχέσεως μεταξὺ ἐκπαιδεύσεως καὶ θρησκείας. Ἐνθ' ἡ ἀνάλογια πιστῶν μεταξὺ ἐργαζομένων τελείως ἀπαιδευτῶν γίναναι εἰς τὰ 24, 2, κατέροχεται εἰς τὰ 9,0 προκειμένου περὶ τῶν τυχόντων στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως καὶ εἰς 2,9 διὰ τοὺς ἐκπαιδευθέντας ἐν ἀνωτέρῳ Σχολῇ. Ἡ ἀναλογία εἶνε μεγίστη μεταξὺ ἀγραμμάτων—30, 8 οιο. Οἱ ἐργάται αἱ ἀναγινώσκοντες τακτικῶς ἐφημερίδας ἀπέδωκαν 2, 2 οιο πιστευόντων, αἱ περιστατικῶς ἀναγινώσκοντες 10, 4 οιο καὶ αἱ μηδὲν ἀναγινώσκοντες αὐτὰς 33 οιο.

Τὸ γεγονός, ὅτι ὁ Κομμουνισμὸς κηρύττει πόλεμον κατὰ πάσης πίστεως καὶ μόνον ἀποκρούει τὴν κατηγορίαν, ὅτι αἱ ἀμαρτίαι καὶ τὰ σφάλματα τῆς Ρωσικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅσον καὶ ἂν ἦσαν πολλὰ καὶ ζοφερά, ἐγέννησαν καὶ ἐξηγοῦν τὴν ἐχθρότητα πρὸς τὴν θρησκείαν. Ἡ ἐπίδρασις τοῦ παρεληθόντος τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπὶ τῆς νῦν θρησκευτικῆς καταστάσεως ἐν Ρωσίᾳ διαφκίνεται κυρίως εἰς τὰ πολυάριθμα σημεῖα τῆς ἀδυναμίας, ὅπως ἀντιμετώπισῃ τὴν ἐπίθεσιν. Ἄλλ' ἀνεξαρτήτως δυνάμεως ἢ ἀσθενείας, ἡ ἐπίθεσις θὰ ἐπήρχετο ἀκριβῶς, διότι εἶνε συνοδὸς τῆς κομμουνιστικῆς κινήσεως ἐν πάσῃ γόρῃ. Ὁ Κάρολος Μάρξ, ὁ πνευματικὸς πατὴρ τοῦ Κομμουνισμοῦ καὶ τοῦ ἀντιθρησκευτικοῦ αὐτοῦ περιεργουμένου, Γερμανὸς Ἰουδαῖος λόγιος, οὐδέποτε εἶδε πιθανῶς Ρωσικὴν Ἐκσίαν, ἀκολούθῃαν, ἱερέα ἢ μεταλαμβάνοντα. Ἡ ἐξορία τοῦ διηγήθη κυρίως ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Γαλλίᾳ. Αὐτὸς ἐνομιματοκόπησε τὴν συχνὰ ἐπαναλαμβανομένην φράσιν «θρησκεία τὸ ὄπιον τοῦ λαοῦ».

Ὅταν ἡ γαλλικὴ κατάληψις τοῦ Ρουρ καὶ ἡ εἰς αὐτὴν ἀντίστασις ἐρριψε τὴν διομηχανικὴν Γερμανίαν εἰς ἀμηχανίαν καὶ ὁ Κομμουνισμὸς κατέλαβε τὴν ἐξουσίαν ἐν ὅλῃ σχεδὸν τῇ λουθηρανικῇ Σαξωνίᾳ, αἱ Ἐκκλησίαι κατὰ τὴν ὁραγογρόνιον ἐκείνῃν διαίτησιν, ἐξ ὅσον ἐπέτρπειν ὁ καιρὸς, ἔτυχον τῆς αὐτῆς μεταχειρίσεως, τὴν ὁποίαν ὑπέφεραν ἄλλαι Ὁμολογίαι ἐν Ρωσίᾳ. Ἐν τῇ ἀποθήκῃ τοῦ Γαρτσῶ, ὅπου ἡγήσατο τὸν Ἐσθονικὸν λαὸν ἐξετελέσθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν προσκείρου κομμουνιστικῆς ἐπικρατήσεως, αἱ κηλίδες τοῦ αἵματος τῶν γενουθέντων Ὀρθοδόξων ἱερῶν καὶ Προτεσταντῶν πασέρων συνανερύθησαν. Ἐθδὸν ἄλλο εὐρίσκει τις εἰς τὰς στήλας τῆς «Θύμα-

νιτὲ εἰρή, μίσις ἀναστῖν τοῦ ἐν Ἑλλάδι Ρωμαιοκαθολικισμοῦ καὶ τοῦ γαλλικοῦ Προτεσταντισμοῦ. Ὁ Ἀνδρέας «Καθημερινὸς Ἐργάτης» ἀποκνεύ μίσις μόνον ἀναστῖν τῶν Ὁμολογῶν Ἀγγλικανῶν καὶ Απομμερρώτων καὶ πάντων τῶν ἐν Βρετανίᾳ ἔργων τῶν. Ὁ ὁμώνυμὸς του ἐν Νέα Ἰόρκῃ ἀκαταπαύστος ἐκχέει περιρρόνησιν, τὸ ὄμμα καὶ ἐξουτελισμὸν κατὰ τὴν σχεδὸν ἀναρθητήτων Ὁμολογῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, τοῦ κλήρου αὐτῶν καὶ τῶν κηρυγμάτων τῶν—εἴτε εἶνε προυταμενταλιστικαί, εἴτε μωδερνιστικαί, εἴτε ριζοσπάσταί. Τὸ ἀμερικανικὸν αὐτὸ ὄργανον ἀποκαλεῖ τὸν Νόρμαν Τόμας χριστιανὸν σοσιαλιστῆν μὴ ἀνήκοντα εἰς οὐδεμίαν ἐκκλησίαν, «τὸν κλαυθμυρίζοντα ἐκείνον ἱεροκήρυκα». Ὁ Ἐπάρας ὀνομάζεται ἐν ταῖς ἐπικεφαλίσιν αὐτοῦ «ἀρχηγὸς τῆς μεγάλης τοῦ ὀπίου σπείρας».

(Ἐπέρος) † Ο ΘΥΑΤΕΙΡΩΝ ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΔΙΑ ΤΟΝ ΙΕΡΟΝ ΑΜΒΩΝΑ

ΟΜΙΛΗΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΑΤΑ

21

Ἡ Ὁμολογία τῆς Σωτηρίας.

(Κυρ. Παραλύτου—22 Μαΐου)

Ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστίν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. (Ἰω. ε', 15)

Πόσον διδακτικὸν τὸ παράδειγμα τοῦ ἱαθέντος παραλυτικοῦ δι' ὅλους τοὺς λαβόντας πείραν τῆς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σωτηρίας καὶ ἀνακτίαντας τὴν υγείαν τῆς ψυχῆ! Εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη νὰ ὁμολογηταὶ ἡ ἀλήθεια καὶ νὰ κηρῶσεται ὁ Σωτὴρ πρὸς πάντας ἐκείνους ὅσοι εὐρίσκονται εἰς εἰσδηλίποτε σχέσιν πρὸς τὸν πιστόν. Ἴδωμεν τοὺς λόγους καὶ τὰς δυσχερεῖας τῆς τοιαύτης ὁμολογίας καὶ τὸν τρόπον τῆς ἀποτελεσματικωτέρας ἐκπληρώσεως τῆς ὑποχρεώσεως ταύτης.

Α'.—Ὁ πιστὸς μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ γνωρίζεται διὰ τῆς ἀγάπης, καθὼς αὐτὸς οὕτως ὁ Κύριος σαφέστατα διακήρυξεν. Ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ Σωτήρα ἐπιβάλλει τὴν δημοσίευσιν τῶν εὐεργειῶν Αὐτοῦ πρὸς δόξαν τοῦ ἁγίου ὀνόματος Του. Ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἐπιβάλλει τὴν ὑπόδειξιν τῆς πηγῆς, ἐξ ἧς καὶ αὐτοὶ δύνανται ν' ἀρυσθῶσι τὴν σωτηρίαν.

Σταγειώδης ἐπιτετα ἀρετὴ καὶ προϋπόθεσις τοῦ πιστοῦ εἶναι ἡ ταπεινώσις. Ὅφειλει λοιπὸν ὁ πιστὸς ἐν πνεύματι ταπεινώσεως τὰ κηρῶσῃ τὴν εὐαπλαγίαν τοῦ Θεοῦ ὅστις «κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν» αὐτὸν καὶ νὰ μὴ οικειοποιηθῇ τὴν δόξαν τοῦ Σωτήρος Αὐτοῦ.

Περὶ τῆς ὑποχρεώσεως τῆς ὁμολογίας ῥηταὶ εἶναι αἱ ἀξιώσεις τοῦ Χριστοῦ: «Πορεύου εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέ σοι ὁ Θεός».—«Ὁ ἠκούσας εἰς τὸ οὖς κηρῶσατε ἐπὶ τῶν δωματίων».—«Ὁς ἀνὸμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω καγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς» κ. ἄ.

«Άλας» και «φῶς τοῦ κόσμου» ὠνόμασεν ὁ Κύριος τοὺς πιστοὺς και «πὸλιν ἐπάνω ὄρους κειμένην» και «λύχνον ἐπὶ τὴν λυχνίαν» θέλει τοὺς μαθητὰς Αὐτοῦ, ποιοῦντας και διδάσκοντας «ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὅπως ἴδωσι—λέγει—τὰ καλὰ ἔργα και δοξάσωσι τὸν Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς». Και «πονηρὸν δοῦλον και ὀκνηρὸν» ἀπεκάλεσε και «εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον» ἀπέστειλε τὸν κρυφταντα «τὸ τάλαντον». Ν' ἀπαρηθῆ, τέλος, ἠπειλήσε και Αὐτὸς ἐκεῖνον ὅστις ἤθελεν ἐπαισχυνθῆ νὰ ὁμολογήσῃ Αὐτὸν «ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων».

Β.—Δυσχέρεια ὅμως οὔτε μικραὶ οὔτε ὀλίγα παρ-εμβάλλονται πάντοτε διὰ τὴν ἐπετέλεσιν τοῦ ἑπί-στου τούτου καθήκοντος τῆς ὁμολογίας.

Ἄλλος νομίζει ὅτι ἀρκεῖ ἡ ἑσωτερικὴ ἀναγνώρισις και κατ' ἰδίαν δοξολογία τοῦ Αὐρωτοῦ και ἡ ἀτομικὴ προσπάθεια διὰ τὴν ἔμμομην ἐν τῇ σωτηρία.

Ἄλλος προφασίζεται ὅτι διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ πέσῃ εἰς ὑπερηφάνειαν ἐὰν ὁμολογήσῃ «τὰ μεγα-λεῖα τοῦ Θεοῦ» ὧν ἐγένετο αὐτόπτης και αὐτήκοος μάρτυς και ἔλαβε πείραν ἀτομικήν.

Ἄλλος φοβεῖται μήπως ἐκληρηθῆ ὑπὸ τῶν ἀνθρώ-πων ὡς «ὑποκριτὴς» και εὐρίσκει λόγους διὰ νὰ δι-καιώσῃ τὴν περὶ τὴν ὁμολογίαν ἀμέλειάν του.

Αὐ' ἄλλους ὑπάρχουν φανταστικοὶ τινες κίνδυνοι ἀπολείας τῆς καλῆς τῶν φήμης, τῆς ἐπαγγελματικῆς τῶν ὑπολήψεω, τοῦ πολυτίμου τῆς ἐργασίας τῶν χρόνου, τῆς κοινωνικῆς τῶν σοβαρότητος.

Ἐνίοτε ὑπάρχουσι και κίνδυνοι πραγματικοί, και ἐμπαίζονται οὐχὶ σπανίως οἱ πιστοὶ, και διώκονται ὑπὸ τῶν ἀπιστούντων κατὰ τὴν θείαν τοῦ Σωτῆρος βεβαίωσιν, «εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν και ὑμᾶς διώξουσιν—εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβούλ ἐκάλεσαν πολλῶ μᾶλ-μον τοὺς οἰκιακοὺς αὐτοῦ».

Ἄλλοι, τέλος, ἀπὸ τῶν πρώτων ἀποτυχιῶν ἀποθαρ-ρυνόμενοι ἀφίνουσι τὴν ἀρξαμένην ὁμολογίαν και ἄλλοι ἀπληπισμένοι τελείως ἐκ τῆς καταστάσεως τοῦ κόσμου οὐδὲ τολμῶσι καν νὰ ἐλπίσωσιν εἰς τὴν ἀφύ-πνισίν του!

Εἰς τὸ βᾶθος δὲν ὑπάρχει τίποτε ἄλλο εἰ μὴ συγ-κεκαλυμμένος τις ἐγωϊσμός, ὅστις «προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις» προβάλλων, πλανᾷ τὸν πιστὸν και κενὸν βεθμηδὸν ἀποδεικνύει αὐτὸν τῆς πίστεως και τῆς ἀγά-πης και τῆς ἐλπίδος, δι' ὧν ὀφείλει νὰ κοσμηται ὁ χριστιανός...

Γ'.—Ἐπάρχουσιν ἐξ ἄλλου ἀνθρωποὶ πολλοὶ διὰ τῶν λόγων κηρύσσοντες και «μέγα κράζοντες» ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ και ὅμως ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν πᾶν ἄλλο ἢ τοῦ Χριστοῦ ἀποδεικνύονται. Οὗτοι εἶναι ἐκεῖνοι, οἵτινες ζημίαν τῷ ἔργῳ τοῦ Εὐαγγελίου προκαλοῦν-τες κατάκρισιν δι' ἐαυτοὺς περισσοτέρην ἔτοιμάζου-σιν, οὐδὲν δὲ διαφέρουσι τῶν Φαρισαίων, δι' οὓς ὁ Κύ-ριος εἶπεν ὅτι «περιγάγουσι γῆν και θάλασσαν τοῦ ποιῆσαι ἓνα προσήλυτον ὃν ἐν τέλει καθιστῶσιν «υἱὸν γεέννης διπλότερον» αὐτῶν.

Ὁ Κύριος ἔδωκε σαφῆ τὸν τύπον τῆς ἀληθοῦς ὁμολογίας, «οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ἡμῶν ἐμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ἡμῶν τὰ καλὰ ἔργα και δοξάσωσι τὸν Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρα-

νοῖς»· «ὃς δ' ἂν ποιῆσῃ και διδάξῃ, οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ Βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν».

Ὁμολογία παρακολουθουμένη ὑπὸ τῶν ἔργων— «δεῖξόν μοι τὴν πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου, καὶ γὰρ σοὶ δεῖξω τὴν πίστιν μου ἐκ τῶν ἔργων μου»—και θάρρος εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν δυσχερειῶν, μὲ ἀπόλυτον πεποίθησιν πρὸς Ἐκεῖνον παρ' οὗ «και αἰ-τοίχες τῆς κεφαλῆς ἡμῶν πάσαι ἠοιθιμημένοι εἰσὶ», ἐν συχνῇ και ἀδιακόπῳ πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Πί-στεως και Σωτῆρα ἐπικοινωνία.—Ἰδοὺ ὅ,τι ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ σπουδαιοτάτου καθήκοντος ὅπερ ἔχουσι σήμερον οἱ πιστοὶ, οἱ λαβόντες πείραν τῆς διὰ τοῦ Χριστοῦ σωτηρίας.

Ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἱστορία διαχιλιετοῦς συνεχοῦς και ἀδιακόπου ὁμολο-γίας, και ὁ θρίαμβος τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι θρίαμ-βος τῆς ἀείποτε διωχθείσης ὁμολογίας. «Χαίρετε και ἀγαλλιᾶσθε» εἶπεν ὁ Κύριος «ὅταν κακῶς εἴπωσιν ὑμᾶς οἱ ἀνθρωποὶ και διώξουσιν ἐνεκεν ἐμοῦ».

Εὐκαιροὶ ὁμολογίας παρουσιάζονται καθ' ἐκάστην. Και ἀφορμαὶ σκανδαλισμοῦ εἰς βᾶρος τῆς πίστεως παρέχονται ἐπίσης καθ' ἐκάστην. Ὁ κόσμος ἀναμέ-νει ἀπὸ τοῦ πιστοῦ αὐτὴν τὴν ὁμολογίαν και ὅταν δὲν τὴν βλέπῃ διαισθάνεται τὴν ἔλλειψιν τοῦ θάρ-ρους και τῆς βαθύτητος ἐν τῇ πίστει και δικαίως πε-ριφρονεῖ τοὺς τεθορυβημένους πιστοὺς... Μετ' αὐτῶν ὅπως περιφρονεῖται και ὁ Σωτῆρ. Οἱ χειρότεροι ἐχ-θροὶ τοῦ Χριστοῦ εἶναι οἱ «φίλοι» Του ἐκεῖνοι, ὅσοι διὰ τῆς χλιαρᾶς τῶν συμπεριφορᾶς γίνονται αἴτιοι περιφρονήσεως τοῦ ἔργου τῆς σωτηρίας. Οὗτοι εἶναι οἱ βλασημοῦντες πράγματι «κατὰ τοῦ Πνεύματος». Ἀνάγκη μεγίστης προσοχῆς!

Ε. Γ. Μ.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ Ἐκκλησία Κύπρου.

(1) «Ἀπ. Βαρνάβας» ἀνέγραψε κατὰ τὰς παρα-μορᾶς τοῦ Πάσχα ὅτι «ὡς ἐκ τῆς ἐξαιρετικῆς κατα-στάσεως δὲν θέλουσι τελεσθῆ πηνηργικαὶ λειτουργί-αι κατὰ τὰς ἐορτὰς τοῦ Πάσχα, οὐδὲ θέλουσι λά-βει χώραν αἱ συνήθειαι ἐπὶ ταῖς ἐπισκέψαις εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν». Κατὰ δὲ τὸ πρὸ τοῦ Πάσχα δεκαπενθήμερον «ἡ Α. Μ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέησεν ἵνα τοῖς ἱεροεργῆσι ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ ἐπὶ τελέ-σει χειροτονιῶν», δεδομένου ὅτι ἐν Κύπρῳ, πληρὴ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, οὐδεὶς ἀρχιερεὺς ὑπάρχει διὰ τὰς πολλαπλᾶς ἐκκλησιαστικὰς ἀνάγκας. Κατ' ἀκο-λοῦθηται και συνέδος δὲν ὑπάρχει, και ἡ Ἐκκλησία Κύπρου παραμένει συνοδικῶς ἀδιοίκητος ἐφ' ὅσον οἱ ἱερότατοι τῆς τελοῦσιν ἐξόριστοι.

Πασχάλιος ἀρθρογραφία

Μετὰ τὸν ἡμερησίον και τοῦ ἄλλου τῶν διὰ τῆς ἀποήτου και ἐπιβλαφοῦς ἐπὶ ταῖς μεγάλας ἐορ-ταῖς ἀρθρογραφίας τῆς καθίσταται ἐξάσπαστε πρῶ-τος δυσφορίας διὰ τὸν ἐπιτόλαιον τρόπον μεθ' οὗ ἐπιλαμβάνεται ἀνεκλαβῶς νὰ ἐπικαιρολογῆ. Ἐντεχνῶς ὅμως ἡ σῶφρον, ρηφαλία και σοβαρὰ δημοσιογραφία

καὶ ἐξ ἀποφυγῆς τῆς ἐφεινετῆς ἐφορῆς τοῦ Πάσχα ἐδοξάσθη τῆς περιστάσεως νὰ εἴπῃ τὰ κατάλληλα τῇ περιστάσει, καὶ νὰ τονίσῃ ἐν κείναις ἁρθραῖς τὴν σημασίαν τῆς ἐφορῆς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου καὶ νὰ τονώσῃ τὸ ἀγ' ἔκαστον καὶ παρ' ἡμῶν χαλαρωθῆν ἠθικῶν τοῦ ορθοδόξου κοινοῦ. Οὕτως ἡ «Ἐστία» ἐθεώρησεν καθήκον τῆς «μῆσῃ εἰς τὴν βαρύναν τῶν ἐβδουάδων αὐτῶν ἀτιμωμένων καὶ τὴν γενικὴν ἀνισοχίαν καὶ ἀγωνίαν» νὰ ἐξάσῃ τὴν ἀναγκὴν «νὰ στοιχίσῃ ἡ ἑλληνικὸς λαὸς διὰ μιᾶν ἀκόμῃ φροῶν εἰς τὰ αἰώνια ἐκεῖνα στηρίγματα ἐπάνω εἰς τὸ ὅποια ἐβασίσθη ἡ πατρίς μας διὰ νὰ ἀνατιχθῇ καὶ νὰ προσδεῖσθ», ἐπεξήγησεν δὲ ὅτι «τὸ πρῶτον, τὸ κριότερον, τὸ πλέον ἀκλόνητον τῶν στηριγμάτων αὐτῶν, εἶνε ἡ θεοφοβία τῶν πατέρων μας, ἡ ἐρηλὴ τοῦ Ναζωραίου θεοσεβία, ἡ διδάσκαλον τῆν ἔπιμονὴν, τὴν εὐρησίαν, τὴν προσηνείαν, τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον. Ἡ ἐπάροδος τῶν ἡμερῶν αὐτῶν, κατὰ τὰς ὁποίας διὰ μιᾶν ἀκόμῃ φροῶν, ἔπειτα ἀπὸ δύο σχεδὸν χιλιετηρίδας, τὸ θεῖον Ἰσῆμα ἐξετελίχθη ἐνώπιον τῶν ψυχῶν μας, ἡμπορεῖ νὰ ἔχη ἀποτελέσματα πραγματικῶς τρωτικά καὶ ἐνισχυτικά διὰ τὴν κρίσιμον αὐτὴν περίστασιν, ἐὰν καταστήσῃ δημοσιογικήν καὶ ἐμπνεύστοιαν τὴν πίστιν μας, ἐὰν ἡμπορέσῃ νὰ μᾶς κάμῃ πάλιν καλοὺς Χριστιανοὺς, διὰ νὰ γίνωμεν καλοὶ Ἕλληρες καὶ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν μὲ θάρρος τοὺς κινδύνους». Ἡ «Πολιτεία» ἐξ ἄλλου ἔσπευσε νὰ τονίσῃ τὴν ἀνάγκην τῆς πίστεως. «Ἡ ἰκὴ τοῦ πνεύματος ἐπὶ τῆς ἕλης, τὴν ὁποίαν ἠθέλησεν ἡ Ἐκκλησία νὰ ἐφορᾷ μὲ τὰ πρῶτα σιρωτήματα τοῦ ἔαρος, ἐδρίσκει ἐφ' ἑαυτῶν κινημένους τοὺς Ἕλληνας εἰς τὸ πεδῖον τῶν ἠθικῶν καὶ ἠλικῶν τῶν ἐπιδιώξεων. Ἐν προέπει, ὅμως, νὰ ἀπελιζώμεθα. Ἐὰν εἴπωμεν ἡ πίστις ἐπὶ τὴν ἀνάγκην καὶ τοὺς κινδύνους τῆς θησίας, ἐὰν εἴπωμεν ὁ θαυμασμός πρὸς τὴν παγκόσμιον ἀγάπην τοῦ θεοσεβέντου εἰς τὸν Γολγοθᾶν ἡ ἀνάστασις τοῦ θεοανθρώπου τῆς Ναζαρέτ δὲν θὰ ἐφώτιζε μὲ τὴν ἐπιδοκίμορον δύναμιν τῆς ἐπὶ τόσους αἰῶνας τὴν ἀνθρωπότητα. Πρέπει νὰ ἐλιπίσωμεν, ὅτι τὸ ἔθνος, οἱ ἐργαζόμενοι Ἕλληρες, τὸ κράτος, θὰ ἐφρονῶν ἐντὸς τῶν τῆν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως. Τίποτε δὲν εἶνε χειρότερον ἀπὸ τὴν ἠθικὴν καθίζησιν μιᾶς ἐποχῆς... Εἶνε ἀνάγκη ἐνός ἐξηντητικοῦ σαλπύμου, τὸ ὅποσον, ὡς τὸ μήνυμα τῆς ἀναστάσεως τοῦ Ἰησοῦ, νὰ ἀκουσθῇ χαρμόσινα ἀπὸ τοὺς Ἑμμαὸς τῆς ἑλλάδος ὑπὲρ πᾶς κεκλιμένης κεφαλᾶς τῶν κορυφωμένων, ἀμυσίτων Ἑλλήνων... Μέσα εἰς τὴν ἐαυτὴν συγκίνησιν τῆς μεγάλης χριστιανικῆς ἐφορῆς, ὡς ἀνθήσῃ ἡ ἑλπίς μιᾶς ὠραιότερας, ἐντυχεστέρας ἑλλάδος...» Ὁ ποιητὴς Κ. Παλαμᾶς εἰς τὴν «Βραδινήν» ἐν ἁρθρῶν τῶν ὑπὸ τὸν τίτλον «Χριστὸς» ἐξαρτᾶται κατὰ τῶν κληματορογιατικῶν ἐπιμεταλλισίων τῶν παθηνμάτων τοῦ Χριστοῦ. «Πιστεῖω—λέγει—πὸς ὅποιος δὲν ἔχει τὴν δύναμιν, δὲν ἔχει τὸ χάρισμα τὸ ἐνοσηματικὸν πρὸς τὸν ἐδρίσκει καὶ τὸν παρορτυίζει ἐκεῖ πρὸς ἔχει στήσῃ ἀπὸ αἰῶνας τίς τὸν θρόνον του καὶ τὸ βασιλείου του σὺς μεστὶκὲς ἀποκαλύψεις πρὸς μᾶς κάνει, στήν ἐκκλησίαν μας, στήν μο-

νασίαν μας, σὺς ἐκκορῶνταις μας, σὺς θεοφρασμοὺς μας, μέσα μας, σὺς ἐδαγγέλιον πρὸς ἀκούμεν καὶ πρὸς διαβάζομεν, σὺς ἐκαὶ πρὸς τὸν δικολογῆν καὶ σὺς σφραγίσαν πρὸς τὸν διαλαλεῖ, σὺς καλεῖ πρὸς σφοδρῆσαι σὺς τὸ λιβάνι, σὺς παλάτι πρὸς τρωτῶναι σὺς ζήτησις διὰ νὰ τὸν ἐλεησομεν, ἐκεῖνος δὲν τὸν βλέπει ποῖ θητᾶ...» Τὰ ὅμοια ταῦτα, προχειρῶς ἐσταχυολογημένα ἐκ τῶν ἀναμνηστικῶν πλεόντων, ἀποτελοῦν ἀμνημονικὸν ἀντιπροσῶπον κατὰ πάσης ἐφορῆς ἐπιτολογραφίας καὶ ἐδειξὶν ὅτι ὁ σημερινὸς παρ' ἡμῶν κόσμος ἀντέχει τὸν πατρίων καὶ τῶν ἱεροτάτων, διότι μόνον ταῦτα παραμνηθῶν, στηρίζον καὶ σφραγίζον.

Ὁ «Πάντανος» ἀναγράφει ὅτι τὸ ἰδιόγραφον τοῦ Θεοφίλου Ἀλεξανδρείας περὶ οὐ ἀνέφερον ἡ «Ἐκκλησία» (9, I, 1912) ἡγοράσθη ἐπ' ἐσχάτων ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας. Ἐπιγράφεται «Ἱστορία ὑπομνηματικὴ τῆς παλαιᾶς καὶ νέας αἰγύπτου, συλλεγεῖσα παρὰ τοῖς ἐνδοξοτέροις τῶν συγγραφέων, ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων, καὶ ὡς οἷον τε συντεθεῖσα παρὰ τοῦ πῖπα ἀλεξανδρείας Θεοφίλου τοῦ πατρίου, χάριν τοῖς φιλομαθοῦσι τῶν νέων», περιέχει δὲ πληροφορίας ζητηθείσας παρὰ τοῦ ἀρχοντος Κ. Βλαχούτζη ἀναφερομένης εἰς τὴν χώραν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Αἰγύπτου καὶ ἀποτελεῖ μνημεῖον τῆς φιλομαθείας, τῆς πολυμαθείας καὶ τῆς δραστηριότητος τοῦ πατριάρχου Θεοφίλου.

Ὁ σεβ. μητροπ. Ἡρακλείας κ. Φιλάρτος Βαφειδῆς ἐν ἁρθρῶν τοῦ περὶ τοῦ Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς φιλοσόφου Ὑπατίας («Γρηγ. Παλαμᾶς» Μαρτ. 1932) ἐρευνῶν τὰ αἷτια τοῦ φόνου τῆς φιλοσόφου συμπεραίνει ὅτι «ὄλος ἀπίθανος φαίνεται πᾶσα οἰαδήποτε συμμετοχὴ τοῦ Κυρίλλου ἐν τῷ φόνῳ τῆς Ὑπατίας, καθόσον μάλιστα καὶ μικρὰ τῆς ἐνδειξίς περὶ τούτου καὶ ἂν ὑπῆρχε, ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ γένηται μνεῖα ὑπὸ τῶν πολλῶν αὐτοῦ πολεμίων ἐν ταῖς νεστοριαναῖς ἐρίσι, αὐτοῦ τοῦ Νεστορίου, τοῦ Ἀντιοχείας Ἰωάννου, τοῦ Θεοδωρήτου ἐπισκόπου Κύρου καὶ ἄλλων σύρων ἐπισκόπων ἄλλ' οὔτε Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης, ὁ πρόμαχος οὗτος τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀληθείας, ὑπηνίχθη τί ποτε περὶ τούτου ἐν ταῖς πρὸς τὸν Κύριλλον ἐπιστολαῖς αὐτοῦ, ἐνῶ πολλὰς περὶ ἄλλων ζητημάτων προκειμένου ἤλεγξεν αὐτὸν καὶ ἐπανάγαγεν εἰς τὴν εὐθείαν.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ἘΚΚΛΗΣΙΑΝ,

Φίλε κ. Δεσφοντζά.

Τὸ ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» δημοσιευθὲν ἀπόσπασμα ἐκ τῆς πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον ἐκθέσεως τοῦ Σ. Μητροπολίτου Τρίκκης καὶ Σταγῶν, ἀντιπροσώπου τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἐν τῇ μεικτῇ δογματικῇ ἐπιτολοπαίᾳ τοῦ Λάμβεθ (1931), ἐγένετο εἰς ἐμὲ τριπλῆς χαρᾶς ὑπόθεσις α) Διότι ἐπληρώθη ἡ ἐπιθυμία μου, ὅπως ἴδω ἐγκριτον μέλος τῆς ἐν λόγῳ ἐπιτροπείας νὰ διασαφῆ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐν πολλοῖς ἀσαφῶς ἐκθέσεως τῆς ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» πρὸς τριῶν πον μνηῶν δημοσιευθείσης. β) Διότι καὶ διὰ τῆς ἐρευνῆς τοῦ σεβασμιωτάτου ἐπὶ τοῦ κανόνου τῆς Π.

Διαθ. διεπιστώθη, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο παραμένει εἰσέτι ἐκκρεμὲς ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ. γ') Διότι, ὡς προκύπτει ἐκ τοῦ τέλους τοῦ δημοσιευθέντος ἀποσπάσματος τῆς ἐκθέσεως τοῦ σεβασμιωτάτου, δεχόμενοι οἱ ἡμέτεροι ἐν τῷ Λάμβεθ ὅσα ἐδέχθησαν περὶ τοῦ κανόνος τῆς Ἁγ. Γραφῆς, ἀπλῶς διηρυμένισαν τὰς ἀτομικὰς αὐτῶν γνώμας, αἵτινες εἶναι σεβασταί, προκειμένου μάλιστα περὶ ἐκκρεμούντων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων, ἀρκεῖ μόνον νὰ δηλωθῆται ὅτι πρόκειται περὶ ἀτομικῶν γνωμῶν. Ἡ δὲ χαρὰ μου θὰ εἶναι πληροστέρα, ὅταν ἴδω δημοσιευμένην ὁλόκληρον τὴν ἐκθεσιν τοῦ σεβασμιωτάτου φίλου μου μητροπολίτου.

Μετὰ πάσης τιμῆς
Π. Ι. ΜΠΡΑΤΣΙΩΤΗΣ

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τοῦ Πάσχα ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐπισκέφθησαν τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως προσωπικῶς καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας διὰ τοῦ στρατηγοῦ κ. Ταρσούλη, ὡσαύτως δὲ οἱ Πρεσβυτεῖαι τῶν Ὁρθοδόξων Δυνάμεων.

— Τὴν παρελθούσαν Τρίτην 10ην το. μηνὸς ἤρξατο τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ τὸ Α'. Συνέδριον τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Τὴν πρωτὰν ἐτέλεσεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναφ μετὰ δωδεκάδου Πρεσβυτέρων καὶ Διακόνων, ἔψαλλον δὲ Ἐφημέριοι. Μετὰ τὸ πέρας τῆς λειτουργίας γενομένης εἰδικῆς δεήσεως ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐκήρξεν τὴν ἐναρξιν τοῦ Συνεδρίου διὰ τοῦ ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ δημοσιευομένου ἐναρητηρίου λόγου, ἀντεφώνησεν δ' ἐκ μέρους τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀρχιμ. Ἰάκωβος Βαβινάτος καὶ ὁ Ἀρχιμ. Κύριλλος Ψύλλας. Τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ τὴν ἐναρξιν τοῦ Συνεδρίου παρεκολούθησαν ἐκτὸς τῶν παρεπιδημούντων ἐν Ἀθήναις Ἀρχιερέων, οἱ Σεβ. Μητροπολίται Τραπεζοῦντος Χρυσάνθος καὶ Σάροδων Γερμανός, ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, ὁ Διευθυντὴς τῶν Θερησκευμάτων, ὁ παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος, ὁ Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἱκανοὶ τῶν Καθηγητῶν. Σύμπας ὁ Ἐφημεριακὸς Κλήρος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς συνώδευσε τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν, ὅπου ἠσπάσθη τὴν δεξιάν αὐτοῦ.

Τὴν ἐπομένην, 11 Μαΐου, συμφώνως τῷ προγράμματι ἐτελέσθη ἡ θεία λειτουργία ἐν τῷ ἱερῷ ναφ ἁγ. Γεωργίου Καρύτση χοροστατοῦντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ ἱερουργούντος τοῦ Ἀρχιμ. Θεοκλήτου Σφήνα. Ὁ Μακαριώτατος ὠμίλησεν ἐπὶ τοῦ χωρίου τῆς ἀναγνωσθείσης περιουσίας Πραξ. 4, 19, 20. παραστήσας τὴν σημασίαν τῶν πεποιθήσεων ἐν τῇ ἐκτελέσει τῆς ἱερατικῆς ἀποστολῆς. Μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν ἐγένετο συγκέντρωσις ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούτῃ τοῦ «Παρανασοῦ», ἧτις ἐπληρώθη κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ τῶν ἐκατοντάδων τῶν ἐφημερίων καὶ ἱκανοῦ ἀκροατηρίου, ἐν ᾧ διεκρίνοντο οἱ Σεβ. Ἱερίρχαι. Μετὰ τὴν εἰδικὴν δέησιν κατηρτίσθη τὸ Προε-

δρεῖον τοῦ Συνεδρίου: Πρόεδρος ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος, Ἀντιπρόεδροι ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ ὁ Ἀρχιμ. Θεοκλήτος Σφήνας. Γενικοὶ Γραμματεῖς ὁ Ἀρχιμ. Παντελεήμων Παπαγεωργίου καὶ ὁ αἰδ. Λουκάς Παπαναστασίου. Προτάσει τοῦ Μακ. Προέδρου τὸ Συνέδριον ἐξέφρασε τὸν ἄπειρον αὐτοῦ σεβισμόν πρὸς τὸν Παναγ. Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην καὶ πρὸς τὴν Ἱερασίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὧν καὶ ἐπεκαλέσθη τὴν εὐλογίαν. Συμφώνως δὲ πρὸς τὴν ἡμεροσῆν διάταξιν ἐγένετο εἰσήγησις ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμ. Παντελεήμονος Παπαγεωργίου ἐπὶ τοῦ θέματος «ὁ ἱερεὺς ἐν τῷ ναφ» καὶ ὑπὸ τοῦ αἰδ. Πρεσβυτέρου Ἐμμανουὴλ Μυτιληναίου ἐπὶ τοῦ θέματος «ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ οἰκογενείᾳ». Κατηρτίσθη Ἐπιτροπὴ πρὸς μελέτην τῶν εἰσηγήσεων καὶ γνωμῶν ἐπὶ τῶν διαφόρων θεμάτων, ὧς καὶ πρὸς διατύπωσιν τῶν συμπερασμάτων. Μετὰ μεσημβρίαν συμφώνως πρὸς τὸ πρόγραμμα ἐγένετο συγκέντρωσις τῶν ἐφημερίων ἐν τῷ Ἀρσίῳ Πάγω, ἐνθα ἐμελλε νὰ ὀμιλήσῃ ὁ κ. Π. Τρεμπέλας. Ἀλλ' ἔνεκα βροχῆς σκόπιμον ἐκρίθη νὰ γίνῃ ἡ συγκέντρωσις ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ παρὰ τὴν Ἀκροπόλιν «Μεροπειοῦ», ὠμίλησε δὲ ὁ κ. Τρεμπέλας ἐπὶ ὥραν περίπου περὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ Ἀπ. Παύλου ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου καὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ ἱερέως ἐν τῇ συγχρόνῳ κοινωνίᾳ.

Κατὰ τὴν τρίτην ἡμέραν τοῦ Συνεδρίου, 12 το. μ. ἐτελέσθη καὶ πάλιν ἡ θεία λειτουργία ἐν τῷ ἱερῷ ναφ ἁγ. Γεωργίου Καρύτση χοροστατοῦντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ ἱερουργούντος τοῦ αἰδου. Ἡλία Ἀνδρικοπούλου, ἔψαλλον δὲ οἱ ἱερεῖς. Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ὠμίλησεν ἐπὶ τοῦ χωρίου Πραξ. 4, 31 παραστήσας ζωηρῶς τὰ ἱερὰ συναισθήματα ὑφ' ὧν δέον νὰ κατέχηται ὁ ἱερεὺς δεόμενος καὶ τελῶν τὰ ἱερὰ Μυστήρια καὶ τὰς λοιπὰς ἱεραρχίας ὑπὲρ τῶν πικρῶν. Ἐκ τοῦ ναοῦ πάντες μετέβησαν εἰς τὴν παρακειμένην αἰθούσαν τοῦ «Παρανασοῦ» ἐνθα εὐρίσκοντο ἤδη ἐκτὸς ἄλλων οἱ Σεβ. Μητροπολίται Θεσσαλονίκης, Φλωρίνης, Ναυπακτίας, Καρυστίας καὶ Τριφυλλίας, μετὰ δὲ τὴν καθωρισμένην δέησιν ἀνεκοινώθη χαιρετισμὸς τοῦ ἱεροῦ Κλήρου τῆς Μητροπόλεως Γυθείου καὶ Οἰτύλου πρὸς τὸ Συνέδριον, εἰτα δ' ἐγένοντο εἰσηγήσεις ἐπὶ τῶν ἐξῆς δύο θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως: «ὁ ἱερεὺς ἐν τῇ κοινωνίᾳ» ὑπὸ τοῦ Ἀρχιμ. Προκοπίου Καλλιοντζῆ καὶ «τὸ Μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως, αἱ σύγχρονοι ἔλλειψεις καὶ δυσχέρειαι αὐτοῦ» ὑπὸ τοῦ Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Μακρῆ, ἀμφοτέρων ἀναπτυσάντων καὶ ἐκ πάσης πλευρᾶς ἐξετασάντων τὰ θέματα. Διενεμήθησαν δὲ σχετικὰ δελτία εἰς τοὺς συνέδρους πρὸς διατύπωσιν τῶν γνωμῶν αὐτῶν καὶ ἐπὶ τούτων καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν θεμάτων καὶ ὑποβολὴν αὐτῶν εἰς τὴν εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Συνεδρίου συνεδριάζουσαν κατὰ τὰς ἑσπερινὰς ὥρας ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ. Μετὰ μεσημβρίαν ἐγένετο συγκέντρωσις πάντων τῶν συνέδρων ἐν τῷ Βυζαντινῷ Μουσεῖῳ, εἰς ὃ προσήλθε καὶ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τοῦ Σεβ. Φλωρίνης, ἐπὶ μίαν δὲ καὶ ἡμίσειαν ὥραν ὠμίλησεν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Μουσεῖου κ. Γ. Σωτηρίου, ἐξηγήσας τὰ ἐν

τῷ Μουσεῖῳ καὶ παραστήσας τὴν βιθμιαίαν ἀνάπτυξιν τῆς χριστιανικῆς τέχνης, ἰδίᾳ ὡς πρὸς τὸν ἱερὸν ναόν, ἅμα δὲ καὶ ἐπ' δεῖξας τὰ ἐν τῷ Μουσεῖῳ μνημεῖα.

Κατὰ τὴν τετάρτην ἡμέραν τοῦ Συνεδρίου 13 Μαΐου ἐτελέσθη καὶ αὖθις τὴν πρώτην ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Γεωργίου ὑποδειγματικὴ θεία Λειτουργία, χοροστατοῦντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου καὶ ἱεροουργούντος τοῦ Ἀρχιμ. Προκοπίου Τζαβάρου. Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ὠμίλησεν ἐπὶ τοῦ χωρίου Ἰωαν. 5,35 παραστήσας πῶς ὁ ἱερεὺς δύναται νὰ καταστή «λύχνος καιόμενος καὶ φαίνων». Ἐν δὲ τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Παρνασσού», μετὰ τὴν δέησιν, ὁ ἀρχιμ. Χρυσόστομος Δημητρίου ἀνέπτυξε τὸ θέμα «Θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ κατάστασις τῆς συγχρόνου ἑλληνικῆς κοινωνίας», μεθ' ἧς τὸ Συνέδριον ἐνέκρινε τὰ συμπεράσματα καὶ τὰς ἀποφάσεις αὐτοῦ, ὁ δὲ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐξέφρασε δι' ὀλίγον τὴν μεγάλην χαρὰν καὶ ἱκανοποίησιν αὐτοῦ. Ἐκ τῆς αἰθούσης οἱ συνέδρου μετέβησαν ἐν σώματι εἰς τὸ μνημεῖον τοῦ ἀφανοῦς στρατιώτου καὶ κατέθησαν σταυρὸν ἐξ ἀνθέων, καταφθάσαντες δὲ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου μετὰ τοῦ Σεβ. Φλωρίνης ἐψάλη τρισάγιον. Τὸ ἔσπερας ὡρ τὴν ὁ Καθηγητὴς τοῦ Παιδείας καὶ Ἀμύλιας Ἀλιβιζάτος ὠμίλησε ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ «Παρνασσού» «περὶ τοῦ Ἱερέως ἐν τῇ κοινωνίᾳ». Οὕτως ἔληξεν ὑπὸ τὰς ἀρίστας τῶν ἐντυπώσεων τὸ Α'. Συνέδριον τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον θὰ δημοσιεύσωμεν τὰ συμπεράσματα αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπὶ τῇ λήξει προσφώνησιν τοῦ Μακαριωτάτου.

—Ὁ Πρωτοσυγκελλὸς Ἀρχιμ. Ἰακώβος Βαβαντασος προχειρίσθη ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου εἰς Μέγαν Πρωτοσυγκελλον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

—Γράφουσιν ὑμῖν ἐκ Ναυπάκτου: Δι' ἐγγράφου τοῦ Ἐπιμελητοῦ τῆς Παιδείας ἀπὸ 4 τρέχοντος μηνὸς ἐξέφρασθησαν αἰθερμαὶ αὐτοῦ εὐχαριστίαι καὶ ἡ εὐαρέσκειά πρὸς τὰ μέλη τοῦ ἐν Ναυπάκτῳ Συλλόγου «Ἀριστοτέλης» καὶ δὴ τὸν ἰδρυτὴν αὐτοῦ καὶ πρόεδρον Σεβ. Μητροπολίτην Ναυπακτίας καὶ Ἐυρυτανίας κ. Ἀμβρόσιον πρωτοστατήσαντα εἰς τὸν σκοπὸν τῆς ἀνεγέρσεως διδασκαλίου Γυμνασίου ἐν Ναυπάκτῳ διὰ τῆς συλλογῆς ἐκ συνδρομῶν καὶ ἐράνων διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν ὑπὲρ τὰ δύο ἑκατομμύρια δραχμῶν.

—Τῇ μερίμνῃ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κιτρους Παρθενίου γίνεται κατὰ Κυριακὴν καὶ τὰς ἑορτὰς κήρυγμα τοῦ θεοῦ λόγου εἰς τοὺς διαφόρους ναοὺς τῆς πόλεως ἐναλλάξ, παρὰ τοῦ Ἀρχιμ. Θεοφυλ. Ν. Παπακωνσταντίνου, καθηγητοῦ τῶν Θρησκευτικῶν ἐν τῷ Γυμνασίῳ Πιερίας. Παρὰ τοῦ ἰδίου γίνεται ἡ κατήχησις εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν δημοτικῶν Σχολείων κατὰ Πέμπτην μετὰ μεσημβρίαν. Ὅλοι οἱ μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου ἀσκοῦνται εἰς τὰ ἀπολυτικά καὶ τὰ κοντάκια τοῦ ἔτους, μαυθάνοντες τὴν ἐρμηνείαν καὶ τοὺς ἥχους αὐτῶν. Λειτουργοῦν ἐν τῇ πόλει δύο φιλοπαιδαγωγικοὶ Σύλλογοι κυριῶν καὶ δεσποινίδων, ἡ «Φιλοπαιδαγωγικὸς ἀδελφότης» καὶ ἡ «Ἐλεημοσύνη». Ἐπίσης κανονικῶς λειτουργοῦν καὶ τρία συσσίτια οικονομικὰ τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῶν δημοτ. σχο-

λείων. Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κιτρους ἐκ παραλλήλου κάμνει διαλέξεις περὶ διαφόρων θρησκευτικῶν ζητημάτων, καὶ ἰδὼς περὶ ἐτεροδιδασκαλιῶν πρὸς διαφώτισιν καὶ πρὸ φύλαξιν τοῦ ποιμνίου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Τῷ Μεγάλῳ Σαββάτῳ τελευτήσας ἐν γῆρα βαθεῖ ἐκηλεύθη τῇ ἡμέρᾳ τοῦ Πάσχα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης Σωφρόνιος ἐξ Ἀλασσάνων τῆς Μ. Ἀσίας, ἐπὶ 85 συναπτάς δεκαετηρίδας πιστῶς ἀκονήσας ἐν τῇ Σωνίτιδι Ἐκκλησίᾳ ὡς γνήσιον μέλος τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

[Ἡ «Ἐκκλησία» ἐν τῷ τμήματι τούτῳ ἀναφέρει πᾶσαν νέαν ἔκδοσιν ἢ ἀτίτυπον ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Διεύθυνσιν].

Ἀμίλια Σ. Ἀλιβιζάτου τακτικοῦ Καθηγητοῦ τοῦ Κανόν. Δικαίου καὶ τῆς Ποιμαντικῆς. Ἡ ἐν τῷ ἑλληνικῷ κράτει ἐκκλησιαστικὴ πολιτικὴ. Λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐν τῇ Συγκλήτῳ ἐπὶ τῇ ἐορτῇ τῶν τριῶν Ἱεροσολων ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀθήναι 1932.—Ὁ κ. Καθηγητὴς ἀναπτύσσει ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ πόσον ἐν τῷ ἐλευθέρῳ ἑλλ. κράτει «τὸ πολιτικοκρατικὸν σύστημα τὸ ἀναπτύχθεν παρ' ἡμῶν κατὰ πλήρη ἀπὸ τοῦ Συντάγματος ἀπόκλιον ἐπέδρασεν ὀλεθριώτατα ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας», πόσον δὲ αὕτη ἔνεκα τούτου δὲν κατέστη ἱκανὴ νὰ ἀναπτύξῃ ἰδίαν σημαντικὴν καὶ ὀφελίμων πολιτικὴν πρὸς ἐπιφελῆ εἰς τὸ κράτος καὶ τὴν κοινωνίαν παροχὴν τῶν ὑπεροχῶν ἀληθῶς ἱκανοτήτων τῆς». Τὴν ἀνάπτυξιν ἐκατέρωθεν εὐεργετικῆς ἐκκλησι. πολιτικῆς ὁ σ. θεωρεῖ ἔτι δυνατὴν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅμως τὸ μὲν κράτος νὰ ἀποβάλλῃ ὀρισμένας κακὰς ἔξεις καὶ πεπαλαιωμένας ἀντιλήψεις κληροδοτηθείσας αὐτῷ ἐκ παλαιότερας ἑθνικῆς ἐπιδράσεως, ἡ δὲ Ἐκκλησία «ταχέως καὶ ἀνεκδοκίμως ν' ἀντιληφθῇ πάσας τὰς ὑποχρεώσεις τῆς».

ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΙ

Ἡ ἐνοριακὴ ἐπιτροπεία τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Δουροῦτῃ δηλοποιεῖ διὰ ἐπιπέδου εἰς πλειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐνεργηθησομένην ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ ναοῦ τὴν 15 Μαΐου 1932 ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π. μ. ἡ ἐκποίησις τῶν δύο οικοπέδων τοῦ ναοῦ ἐκ πηχέως 300 περίπου ἑκαστον κειμένων δὲ κατ' ἐμπροσθεν τῆς ἑξωτερικῆς κλίμακος ὑπὸ τοὺς ὄρους καὶ ὑπερθεώσεις τῆς ταῦταριθμοῦ διακηρύξεως, ἢ γνῶσιν δύνανται νὰ λάβωσιν οἱ βουλόμενοι πρὸ πάσης πλειοδοσίας Ἡ Ἐνοριακὴ Ἐπιτροπεία.

Τὸ Τοπικὸν Συμβούλιον ΟΔΕΠ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Μυτιλήνης προκηρῶσσει δημόσιον πλειοδοτικὸν διαγωνισμὸν διὰ τὴν ἐκποίησιν τετρακοσίων τεμαχίων ξυλείας ἀκατεργάστου ἐκ λεύκης. Ὁ διαγωνισμὸς ἐνεργηθήσεται ἐν Ἐρεσσῷ καὶ ἐν τῷ συνήθει τόπῳ τῶν δημοπρασιῶν τὴν 22αν Μαΐου ἐ. ἔ. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 10—12 π. μ. Ὅροι συμφωνιῶν εἰσι καταθεθεμένοι ἐν Μυτιλήνῃ παρὰ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως καὶ τῷ Ὑπ.ματι τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης, ἐν Ἐρεσσῷ εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς Κοινότητος καὶ εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν Ὑψηλοῦ, ὧν δύνανται οἱ βουλόμενοι νὰ λάβωσιν γνῶσιν κατὰ τὰς ἐργασίμους ὥρας καὶ ἡμέρας. Ἐν Μυτιλήνῃ τῇ 4 Μαΐου 1932. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου ΟΔΕΠ τὸ Μυτιλήνης Ἰακώβος.

Τύποις «Φοῖνιξ» δόδος Σταδίου 44